

Avoimuus vaatii selkeää tiedonhallintaa

Näkökulmat Julkaistu 15.10.2014 klo 14:22 Kirjoittaja Jessica Parland – von Essen

Tutkimusrahoittajat vaativat yhä tarkempaa tiedonhallintaa ja tutkijat joutuvat orientoitumaan haastavassa tietoympäristössä, jossa heillä on paljon vastuuta tutkimustiedon hallinnan ja julkaisemisen suhteen. Hyvien palveluiden avulla voimme tukea tutkijoita tekemään hyviä perusteltuja valintoja.

Tieteen ja tutkimuksen avoimuus vaatii selkeitä pelisääntöjä ja ohjeita sekä hyvää tiedonhallintaa. Avoimuus on myös käytettävyyttä ja löydettävyyttä ja nämä puolestaan vaativat dokumentointia ja suunnittelua.

Tiedonhallinnan työkaluja

ATT-hankkeessa olemme pohtineet tiedonhallinnan työkaluja tutkijoille. Työkalujen avulla tutkijat voivat jo tutkimussuunnitelmaa tehtäessä tiedostaa ja valita oikeat menetelmät datan- ja myöhemmin tiedonhallintaan. Palveluihin tulisi integroida tai linkittää jo olemassa olevia hyviä ohjeistuksia ja muita palveluita ja tai samaan palveluun tulisi voida luoda organisaatiokohtaisia näkymiä.

Tiedon yhteismitallisuus on ratkaisevan tärkeää. Siksi mahdollisimman monessa kohdassa olisi hyvä tarjota yhteismitallisia ja mielellään taustalla uniikkeja, mutta yhteisiä pysyviä tunnisteita esimerkiksi tutkijoille, tutkimuslaitoksille ja aineistoille. Näin syntyvää linkitettyä tietoa voi myöhemmin käyttää datan ja julkaisujen hallinnassa ja esimerkiksi erilaisissa hakupalveluissa.

Jessica Parland – von Essen. Kuva: Laura Oja.

Todellisia hyötyjä

Palvelun selkeys ja käytettävyys ovat avainasemassa, jotta tietoa saadaan talteen ja tutkijat saavat todellista hyötyä palvelusta. Joka kohdassa on mietittävä mihin voisi rakentaa rajapintoja ja tietoa siirtää siten, että tutkijat välttyvät tekemästä samoja asioita useaan kertaan. Tietoja on myös syytä linkittää tai kerätä jo olemassa olevista lähteistä ja erilaisia näkymiä pitää suunnitella esimerkiksi eri aloja tai organisaatioita ajatellen. Tietomäärät ovat suuria, joten ainoa tapa saada kokonaisuus toimimaan on saada kaikki toimijat mukaan yhteistyöhön. Jotta organisaatiot, rahoittajat ja muut toimijat itse huolehtisivat käyttöliittymien ja sisältöjen ajantasaisuudesta omalta osaltaan, heidän on saatava myös hyötyä paremmasta tiedonhallinnasta ja tiedon linkittämisestä. Yhteistyön avulla voidaan vähentää päällekkäistä työtä. Mitä yhtenäisempiä esimerkiksi sopimus pohjat tai muut ohjeet tutkijoille ovat, sitä selkeämpää ja tehokkaampaa toiminta luonnollisesti on.

Tulevaisuudessa voisi ehkä integroida palvelut osaksi rahoitusanomuksen tekoa. Tietoa voisi myös siirtää esimerkiksi tiedonhallintapalvelusta Etsimeen tai tutkimustietojärjestelmiin, jotta tieto olisi yhteismitallista ja selkeää. Tärkein hyöty on kuitenkin, että tutkija voi turvallisesti hallita aineistojaan siten, että niitä on mahdollista käyttää uudelleen mahdollisimman laajasti.